

KLASICKÁ ELEGANCIA

Španielska jazdecká škola vo Viedni je baštou klasického jazdeckého umenia. Jazdci, ktorí tu získali svoje vzdelanie a naučili sa pracovať s koňmi, majú čo povedať aj do dnešného drezúrneho športu. K takýmto patrí aj oberbereiter A. Kottas-Heldenberg.

Jazdecký talent zdedil A. Kottas po starom otcovi, veľkom jazdeckom majstrovi. Rodičia zasa viedli jednu z najstarších jazdeckých škôl vo Viedni — Freudenau. Nečudo, že na koňa si sadol skôr ako „vedel chodiť“. Úspešne štartoval už v dorasteneckých súťažiach, v 16. rokoch sa stal elévom Španielskej. Odvtedy sa venuje iba drezúre. Jeho sed ho radí medzi najelegantnejších jazdcov poslednej školy klasického jazdenia.

Kone aj jazdci v tejto škole majú dostatok času na vývin. Dôraz sa kladie na korektný základný výcvik. Z eléva sa ešte nemusí stať jazdec. Najskôr každého eléva posadia na koňa a posudzujú jeho telesné proporcie (jazdec musí mať nohy dlhšie ako trup, nesmie byť príliš vysoký, tučný, nesmie nosiť okuliare atď.). Ak jazdec vyhovie týmto požiadavkám, je potom zaradený do učenia. Ošetruje a čistí kone a dva až tri roky jazdí len na lonži. Asi po roku nasleduje výuka jazdy na skúsenom koni. V tomto období sa škola zjavuje všetkým neschopných a menej ochotných elévo. Niektorí odídu aj z ekonomických dôvodov.

Po troch až piatich rokoch sa stáva jazdec reiteradjunktom a jazdí už aj na predstaveniach na mladých žrebcov. Potom mu pridelia žrebca, ktorého musí sám pripraviť a predviesť ako svoju majstrovskú prácu. Popritom má naďalej služby v stajni a pripra-

Z predstavenia Španielskej jazdeckej školy
Foto ar

vuje sa na skúšky z teórie. Po úspešnom zvládnutí týchto úloh získava titul bereitera. K tomuto povýšeniu sa pripravuje štyri až päť rokov, niekedy aj pätnásť. Ak sa mu totiž nepodari pripraviť koňa na požadovanú úroveň, pridelia mu nového a roky prípravy sa opakujú. Titul oberbereitera získa ten, kto zvládne školu aj „nad zemou“. A. Kottas zvládol túto náročnú cestu v rekordnom čase — za 20 rokov a ako 36 ročný sa stal najmladším oberbereiterom v histórii Španielskej.

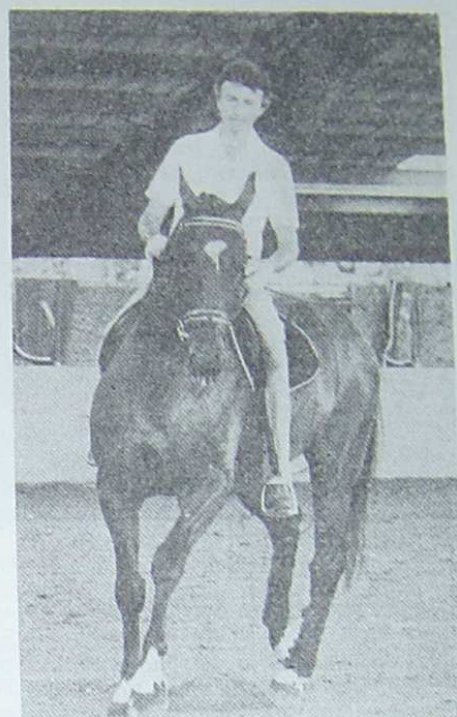
V súčasnosti je v Španielskej 19 jazdcov a elévo a asi 70 žrebcov.

Co je náplňou práce oberbereitera A. Kottasa? Každý deň od siedmej do dvanástej jazdí sedem až osem žrebcov, mladých a školných, ktoré predviedza sám alebo mladí jazdci. Aj tu platí zákon konkurencie — lepší jazdci vystupujú častejšie a dostávajú aj viac šanci. Napriek tomu A. Kottas podporuje myšlienku tímovej práce, pri ktorej každý každému pomáha.

A. Kottas sa veľmi aktívne zúčastňuje aj na pretekoch. V sedemdesiatych rokoch vyhral v Rakúsku s plnokrvníkom ZINGAROM takmer všetky drezúrne súťaže st. T, derby vo Freudenau a Amstettene a druhé miesto na majstrovstvách. Zúčastnil sa niekoľko razy aj ME. Momentálne pripravuje na súťaže sedemročného holandského koňa GRAND CHARMEUR. Najmenej času má A. Kottas na svojho súkromného koňa, pretože každé popoludnie ešte jazdí kone súkromníkov.

Pri výbere koní kladie A. Kottas najväčší dôraz na dobré chody, všetko ostatné sa podľa neho ukáže až v priebehu výcviku. Jazdí denne, individuálne. Gymnastickej práci venuje 40—50 minút. Niekedy sú kone namiesto jazdenia voľne vo výbehu, ale len tie, ktoré nemajú podkopy a sú na seba zvyknuté. Podľa neho sú pre drezúrne kone vhodné aj vychádzky a pokiaľ možno čo najčastejšie, a to pred aj po práci, v ruchu, ktorý umožňuje pôda a miestny terén. Často zaraďuje aj skokovú gymnastiku a skákanie vo voľnosti na nižších prekážkach. Pri takejto práci sa kone vynikajúco uvoľnia a „vybláznia“. Na zlepšenie kľusovej práce sú vhodné zasa kavalety. Majú ich aj v Španielskej. Pomocné oťaže A. Kottas zásadne nepoužíva, ale v mimoriadnych prípadoch ich nezavrhuje. Všetky kone jazdí prevažne na zubadle a pákové používa maximálne dva razy týždenne.

O A. Kottasa je veľký záujem aj v zahraničí. Napr. British Horse Society zorganizovala pod jeho vedením sústredenie, ktoré malo veľký ohlas, a prihlášky na ďalšie takéto podujatia sú zaradené až na rok 1991. Zaujímavé je, že A. Kottas všetky kone,

A. Kottas pri návratu piruety

ktoré na sústredení trénoval, aj sám jazdil.

Vrcholom výcviku je podľa A. Kottasa zhromaždenie. Nie je dôležité to, nakoľko je koň skrátenej, ale nakoľko sa prenáša ťažisko smerom dozadu. Nie je zriedkavosťou, že aj na súťažiach sú kone iba v polovičnom zhromaždení. Mnohí jazdci aj tréneri síce v teórii propagujú klasické zásady, ale v praxi ich nedodržiavajú, aspoň nie dostatočne dlho. „Vodu kázať a víno piť“ — túto filozofiu A. Kottas neuznáva. Veľmi si cení prácu na ruke. Táto „špecialita“ Španielskej sa veľmi osvedčila pri výcviku zhromaždenia aj pri problémových koňoch. Prirovnáva ju k ľudskému posilovaniu.

A Kottas viedol tiež kurzy pre profesionálov a súkromníkov v USA a Kanade. Veľmi rád odovzdáva svoje vedomosti najmä učiteľom jazdy, ktorí ich sprostredkovávajú zase ďalej. Prekvapujúce je, že Rakúsky jazdecký zväz ho o takýto kurz ešte nikdy nepožiadala.

Na drezúre A. Kottasa fascinuje to, že sa v nej možno neustále zdokonaľovať, a to bez ohľadu na vek jazdca. Jeho jazdeckými vzormi sú W. Steinkraus v skákaní a W. Günther v drezúre. A samozrejme starí oberbereiteri, ktorým vďačí za všetko.

Podľa zahraničnej tlače spracoval

dr. ILJA VIETOR